

Investigation of the Relationship Between Maternal Attitudes in Children's Nutrition Process, Adaptive Eating Behaviors, Emotion Regulation and Attachment

Sümeýra Arzu Oral Paksoy^{1,a,*}, Şule Erden Özcan^{2,b}

¹Nigde Zübeyde Hanım Health Services Vocational School, Nigde Ömer Halisdemir University, Niğde, Türkiye

²Faculty of Education, Cukurova University, Adana, Türkiye

Research Article

Acknowledgment

*This study was presented as a summary at the 8th International Pre-School Education Congress.

History

Received: 04/10/2023

Accepted: 17/03/2024

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Education. All rights reserved.

ABSTRACT

This study aimed to examine the relationships between maternal attitudes in children's nutrition process, adaptive eating behaviors, emotion regulation and attachment. The research was designed in relational screening model. The sample of the study consisted of 144 children and their mothers. In data collection, Maternal Attitudes Questionnaire in Nutrition Process and Early Childhood Adaptive Eating Behaviors Questionnaire developed by Dilsiz and Dağ (2018), Emotion Regulation Questionnaire adapted to Turkish by Batum and Yağmurlu (2007), and Doll Completion Story Task (DCST) adapted to Turkish by Uluç (2005) were used. As a result of the research, children's attachment styles to the primary attachment figure showed a significant difference in favor of girls. In addition, it was found that there was a negative and significant relationship between primary attachment style and emotion regulation "negativity" sub-dimension and maternal attitudes in nutrition process, on the other hand, there was a positive and significant relationship between emotion regulation "negativity" sub-dimension and maternal attitudes in nutrition process and adaptive eating behaviors. Nutrition was an important context to be considered in the parent-child relationship and forms the basis for the child's attachment to the primary caregiver.

Keywords: Attachment, nutrition, adaptive eating behavior, emotion regulation, preschool period

Çocukların Beslenme Süreci Anne Tutumları, Uyumsal Yeme Davranışları, Duygu Düzenlemeleri ve Bağlanmaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bilgi

#Bu çalışma, 8. Uluslararası Okul Öncesi Eğitim Kongresinde özet bildirisi olarak sunulmuştur.

*Sorumlu yazar

Süreç

Geliş: 04/10/2023

Kabul: 17/03/2024

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

Öz

Bu çalışmada, çocukların beslenme süreci anne tutumları, uyumsal yeme davranışları, duygu düzenlemeleri ve bağlanmaları arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın örneklemini 144 çocuk ve anneleri oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında Dilsiz ve Dağ (2018) tarafından geliştirilen Beslenme Süreci Anne Tutumları Ölçeği ve Erken Çocukluk Dönemi Uyumsal Yeme Davranışları Ölçeği, Batum ve Yağmurlu (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan Duygu Düzenleme Ölçeği ve Türkçeye uyarlaması Uluç (2005) tarafından yapılan Bağlanma Stilleri Öykü Tamamlama Testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, çocukların birincil bağlanma figürüne bağlanma biçimleri kız çocukları lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bunun yanı sıra birincil bağlanma biçimi ile duygu düzenleme "olumsuzluk" alt boyutu ve beslenme süreci anne tutumları arasında olumsuz yönlü anlamlı bir ilişki olduğu, öte yandan duygu düzenleme "olumsuzluk" alt boyutu ile beslenme süreci anne tutumları ve uyumsal yeme davranışları arasında olumlu yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Beslenme, ebeveyn-çocuk ilişkisinde dikkate alınması gereken önemli bir bağlamdır ve çocuğun birincil bakım verenine geliştireceği bağlanmaya temel teşkil etmektedir.

Anahtar kelimeler: Bağlanma, beslenme, uyumsal yeme davranışı, duygu düzenleme, okul öncesi dönem

Giriş

Çocukluk çağı hızlı bir gelişim süreci içermektedir. Bu süreçte çocukların yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmeleri, gelişimlerini desteklemek ve sağlık risklerini azaltmak için oldukça önemlidir (Yılmaz, 2020). Beslenme sorunu, çocukların yemek yemeyi reddetmesi, seçici yemek yemesi, yetersiz veya aşırı yemek yemesi gibi davranışlar sergilemesi olarak tanımlanabilir (Chatoor ve Ganiban, 2003). Bu sorun, çocuklarda sık görülen bir davranışsal problem olup, sağlıklı gelişim gösteren çocukların %25'inde, gelişimsel gecikmeleri olan çocukların ise %80'inde görülmektedir (Chatoor ve Ganiban, 2003). Erken dönemde beslenme sorunu yaşayan çocukların %70'i okul çağına geldiklerinde de bu sorunu devam ettirmektedir (Chatoor, 2005). Ayrıca erken dönem beslenme sorunları, çocukluk ve ergenlik döneminde davranış sorunları, anksiyete bozuklukları ve yeme bozuklukları gibi birtakım psikolojik problemlerle ilişkili görülmektedir (Marchi ve Cohen, 1990; Timimi ve diğ., 1997). Dünya Sağlık Örgütü ise beslenme sorununu 21. yüzyılın en ciddi halk sağlığı sorunlarından biri olarak kabul etmektedir (World Health Organization, 2022). Bu bağlamda, beslenme sorunlarının yaygınlığı ve uzun vadeli etkileri dikkate alınmalı, nedenleri, belirtileri ve çözüm yolları araştırılmalıdır. Ayrıca beslenme ile ilişkili risk faktörlerinin önlenmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Beslenme sorunlarının yaygınlığı ve uzun vadeli etkileri göz önüne alındığında, beslenmenin sadece fizyolojik bir ihtiyaç değil, aynı zamanda bebek ve bakım veren arasındaki karşılıklı ilişkiye ve etkileşime bağlı bir süreç olduğu anlaşılmaktadır (Doğan ve Ertem, 2005; Gökçay ve Garipoğlu, 2002; Keitel-Korndörfer ve diğ., 2015). Beslenme sırasında, bebek ve bakım veren duygusal sinyalleri, arzuları ve hazzı paylaşır, böylece kendilerini daha huzurlu hissederler ve birbirlerine uyum sağlarlar (Ammaniti ve diğ., 2004). Örneğin, bebek aktif emerken anne bebeğin ihtiyaçlarını karşılamak için onu gözlemler, beslenmeyi destekler ve konuşmaya ara verir. Bebek beslenmeye ara verdiğinde ise anne daha aktif hale gelir, bebekle konuşur, onu okşar ve ona gülümser. Böylece, beslenme sırasındaki etkileşim, bebek ve bakım veren için zevk ve mutluluk verici bir etkinlik haline gelir. Ancak bebek ve bakım veren karşılıklı olarak beklentilerine cevap bulamaz ise beslenme ilişkisi haz verici olmaktan çıkar, gergin, sürtüşmeli ve çatışmalı bir hale dönüşür (Stein ve Barnes, 2002). Bu durum hem bebek hem de bakım veren için stresli bir deneyim olur ve beslenme sorunlarının ortaya çıkmasına veya artmasına neden olabilir.

Beslenme, anne-bebek ilişkisinin gelişimi için merkezi bir bağlamdır. Beslenme sırasındaki anne hassasiyeti ve annenin bebeğini beslerken ona olan hoşnutluğu aynı zamanda güvenli bağlanmaya temel oluşturmaktadır (Demirdağ, 2017). Bununla birlikte beslenme sırasındaki yaklaşımlar (örneğin, hassas bir bakım veren ile tekrarlanan bağlanma ile ilgili deneyimler) çocukların duygu düzenleme kapasiteleri üzerinde de kalıcı etkilere

sahip olabilmektedir (Hemmi ve diğ., 2011). Duygu düzenleme yalnızca bir duygusal kontrol meselesi değil (Eisenberg ve diğ., 2014), aynı zamanda olumsuz duyguları hoş görmek, kabul etmek, sergilemek ve çevreye uyum sağlamak gibi farklı becerilerin gelişimine de katkı sağlamaktadır (Grolnick ve diğ., 2006). Dolayısıyla çocukların düşmanlığa tepki olarak uygun olumsuz duyguları gösterip gösteremeyecekleri veya kendilerini rahatsız hissettiklerinde bunu birine nasıl söyleyebilecekleri, duygu düzenlemenin temel özellikleri olarak kabul edilir (Shields ve Cicchetti, 1997). Özellikle erken çocukluk döneminde duygu düzenleme becerisinde yaşanan aksaklıklar ve bozulmalar birçok davranış problemine zemin hazırlarken (Eisenberg ve Fabes, 1992), yetişkinlik döneminde anksiyete (Bosquet ve Egeland, 2006), depresyon (Gotlib ve Joormann, 2010) ve dışsallaştırma bozuklukları (Cole ve Deater-Deckard, 2009) dahil olmak üzere birçok psikopatolojik soruna neden olmaktadır (Halligan ve diğ., 2013). Nitekim bu denli önemli olan bu becerinin çocuğun ilk bakım vereni ile güvenli bağlanma geliştirmesi temelinde kazanılan bir beceri olduğu bilinmektedir (Bowlby, 1988). Bu nedenle, bu çalışma, çocuğun bağlanma temsillerinin beslenme süreci anne tutumları, uyumsal yeme davranışları ve duygu düzenlemeleri ile nasıl ilişkili olduğunu araştırmak için bağlanma kuramı çerçevesinde incelemeyi hedeflemektedir.

Bağlanma kuramı, bakım verenin çocuğa karşı duyarlı olmasının çocuğun stresi deneyimlemek, düzenlemek ve stresle başa çıkmakla ayrılmaz bir şekilde bağlantılı olduğunu ortaya koymaktadır (Bowlby, 1980). Çocuk ile bağlanma figürü arasındaki duygusal bağ, düzenleyici bir sistem olarak işlev görür. Çünkü bakım veren, çocuğun keşfetmek için ayrıldığı ve sıkıntılı olduğunda güvenli bir sığınak olarak geri döndüğü güvenli bir üs görevi görür (Ainsworth, 1989; Kerns ve diğ., 2015). Çocuklar bağlanma geçmişlerine (yani, bağlanma figürlerinin sıkıntılı zamanlarda rahatlık ve koruma sağlamadaki başarı geçmişine) dayanarak, bağlanma figürlerinin gelecekteki sıkıntı ifadelerine nasıl tepki vereceğine dair beklentiler geliştirir ve bu beklentilere bağlı olarak teselli aramak için stratejiler oluşturur. Sonuç olarak, bağlanma geçmişlerinden kaynaklı farklı duygu düzenleme kalıpları ortaya çıkabilir (Bowlby, 1979; Warren ve diğ., 2010). Güvenli bağlanma, bakım verenin ulaşılabilir, hassas ve çocuğun duygusal durumuna ve ihtiyacına duyarlı olduğunda oluşur (Ainsworth ve diğ., 1978). Güvenli bağlanan çocuklar, gerektiğinde destek ve koruma alacaklarına dair beklentiler oluşturdukları için, bakım veren kişiyi çevreyi keşfedebilecekleri güvenli bir üs olarak kullanabilirler (Bretherton, 1992; Roque ve diğ., 2013). Başka bir deyişle, güvenli bağlanan çocuklar, potansiyel tehditler ortaya çıktığında bakım verenin erişilebilir ve destekleyici olacağını, duygusal rahatlık sağlayacağını ve kendilerini sıkıntıdan kurtaracağını farkındadırlar (Faber ve diğ., 2018). Bu nedenle, güvenli bağlanan çocuklar genellikle duyguların bağlanma figürüne açık, doğrudan ve aktif olarak ifade edilmesini

içeren uyarlanabilir duygu düzenleme stratejilerini kullanırlar (Roque ve diğ., 2013). Ancak bakım verenler, çocuğun sıkıntı sinyallerine ve ipuçlarına uygun şekilde karşılık vermediklerinde ve yanıtları reddedici veya tutarsız olduğunda, çocukta diğer duygu düzenleme stratejileri gelişir (Mikulincer ve ark., 2009). Örneğin, çocuğun belirgin sıkıntı sinyallerine tepki verme olasılığı düşük olan bir bakım verenin varlığı, çocukta devre dışı bırakma stratejisinin gelişmesine yol açar. Bu durumda çocuk, olumsuz duygularını ifade ettiğinde ortaya çıkabilecek beklenen acı verici sonuçlardan kaçınmak amacıyla sıkıntılarını en aza indirmeyi veya gizlemeyi öğrenir (Cassidy, 1994). Tutarsız bir bakım verenin olması durumunda ise, hiper aktive edici bir strateji gelişir. Bunun sonucunda çocuk, bakım verenin ilgisini çekmek ve onun desteğini alabilmek için sıkıntılarını abartmayı öğrenir (Cassidy, 1994; Main ve diğ., 1985). Dolayısıyla bakım verenden yeterli ilgi ve desteği göremeyen, güvensiz bağlanan çocukların sıkıntılarını etkili bir şekilde sona erdirmek yerine artıran veya bastıran uyumsuz duygu düzenleme stratejileri kullanılmaktadır (Faber ve diğ., 2018). Bu stratejiler, çocuğun benlik ve başkaları hakkında olumsuz inanç ve beklentiler oluşturmaya yol açar (Ainsworth ve diğ., 1978). Bu inanç ve beklentiler, içsel çalışma modelleri olarak adlandırılır ve erken bağlanma deneyimlerinin yetişkinliğe kadar devam eden bilişsel şemaları olarak ifade edilir (Bartholomew ve Horowitz, 1991). Bu nedenle, güvensiz bağlanan çocuklar ve yetişkinler, stresle baş edebilmek ve duygularını düzenleyebilmek için başka yollar ararlar. Bunlardan biri de yemek yemektir.

Yemek yemek, geçici olarak verdiği rahatlama hissi nedeniyle rahatsız edici duygulardan uzaklaşmak için kullanılabilir. Beynin ödül merkezini uyarak dopamin salgılanmasını sağlar ve haz alınımını artırır. Böylece özellikle yüksek enerjili yiyecekler, stres tepkisiyle ilgili beyin alanlarını sakinleştirir (Pecoraro ve diğ., 2004). Örneğin, önemli kişilerle tatmin edici etkileşimler yaşamak gibi, yemek yemek de stresi azaltabilir (Diener ve diğ., 2016). Ancak, yemek yemek, fizyolojik stresi ve olumsuz duyguları düzenlemenin koşullu bir yolu olarak işlev görür ve rahatsızlığı sadece geçici olarak giderir (Anderson ve diğ., 2012; Faber ve diğ., 2018). Alan yazın incelendiğinde beslenme bozukluğunu bir ilişki bozukluğu olarak değerlendiren çalışmalar dikkat çekmektedir. Bu çalışmaların bazıları beslenme bozukluğunun bir kaynağı olarak sorunlu anne-çocuk etkileşimine işaret etmektedir (Ammaniti ve diğ., 2004; Atzaba-Poria ve diğ., 2010; Aviram ve diğ., 2015; Feldman ve diğ., 2004; Tan ve diğ., 2012). Beslenme bozukluğu olan ve olmayan çocuk gruplarının karşılaştırıldığı çalışmalarda, beslenme bozukluğu olan çocuklarda anne müdahalesinin (Stein ve diğ., 1994), olumsuz etki ve kontrol mücadelesinin daha fazla olduğu (Sanders ve diğ., 1993) ve bu çocukların ev ortamlarındaki desteklerin daha az olduğu vurgulanmaktadır (Drotar ve diğ., 1990). Bir başka çalışmada ise beslenme bozukluğu olan çocukların annelerinin çocukla olan etkileşimleri sırasında, onların fiziksel varlığına daha az dikkat ettikleri ve yakınlık arama

sinyallerini daha fazla gözden kaçırdıkları belirlenmiştir (Berkowitz ve Senter, 1987). Kısacası bu durum, bu çocukların anneleri ile olan ilişkilerinde güvenli bağlanmayı destekleyen anne duyarlılığı, yanıt verme ve olumlu duygusallık gibi bileşenlerden mahrum kaldıklarını göstermektedir (Drotar ve diğ., 1990). Bunlara ek olarak bu çocukların stres ve olumsuz duygularla baş etmede daha fazla zorlandıkları ve sosyal izolasyon yaşadıkları da belirtilmektedir (Polan ve diğ., 1991). Ayrıca anne ilgisinden yoksun kalan ve yakın temas kuramayan çocukların sağlıklı büyüyemediği uzun süredir bilinen bir gerçektir (Pollit ve diğ., 1975). Üstelik, yakınlık arama, bağlanma sisteminin merkezi bir bileşenidir (Bowlby, 1980) ve anne-çocuk temasındaki azalma, ikili ilişkideki zorlukları öngörmektedir. Bu bağlamda bebeklik döneminden itibaren annenin duyarlı yaklaşımı ve ilgisi hem güvenli bağlanmanın oluşumunda hem de beslenme sorunlarının yaşanmamasında kilit bir rol oynayacaktır.

Tüm bunlar göz önüne alındığında bebeklik döneminden itibaren anneleriyle yakın ilişkiler kuramayan çocukların güvensiz bir bağlanma geliştirebilecekleri, duygularını düzenlemede sıkıntılar yaşayabilecekleri aynı zamanda beslenme sürecinde anne tutumlarının daha sorunlu olacağı ve uyumsal yeme davranışları ile ilgili problemlerin de artacağı öngörülmektedir. Bebeklik döneminden itibaren bireyin neredeyse tüm yaşamını etkileyebilecek olan bu bağlantıların erken çocukluk döneminde oldukça az çalışıldığı fark edilmiştir. Bu bakımdan yapılan çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bilgiler ışığında araştırmada çocuklarının beslenme süreci anne tutumları, uyumsal yeme davranışları, duygu düzenlemeleri ve bağlanmaları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

Çocukların birincil bağlanma figürüne bağlanma biçimleri, duygu düzenlemeleri, beslenme süreci anne tutumları ve uyumsal yeme davranışları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Çocukların birincil bağlanma figürüne bağlanma biçimleri, duygu düzenlemeleri, beslenme süreci anne tutumları ve uyumsal yeme davranışları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırma ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. İlişkisel araştırmalar, iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkileri belirleyen ve değişkenlerin hangi düzeyde ve yönde değiştikleri konusunda fikir sağlayan araştırma türleridir (Büyükoztürk ve diğ., 2016). Bu araştırmada çocukların beslenme süreci anne tutumları, uyumsal yeme davranışları, duygu düzenlemeleri ve bağlanmaları arasındaki ilişki incelendiğinden tarama modeli esas alınmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışmanın örneklemini Niğde ilinde bulunan resmi anaokulları ve anasınıflarına devam eden 144 çocuk ve anneleri oluşturmaktadır. Araştırmada uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Uygun örnekleme yöntemi ekonomiktir ve araştırmacıya yakın ve erişilebilmesi kolay olan çevreden örnekleme ulaşma imkânı sağlar (Balci, 2001). Çalışmanın verileri 18 Mart 2020 tarihinde toplanmaya başlanmıştır. Veriler pandemi dönemi içerisinde toplandığından ve her bir çocuğa bireysel olarak ölçek uygulama çalışması yapıldığından uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Çalışma grubuna ait demografik özellikler Çizelge 1’de sunulmuştur. Çizelge 1 incelendiğinde, çalışmaya katılan çocukların %52,1’inin

kız, %47,9’unun erkek olduğu ve bu çocukların %47,9’unun 5 yaş, %52,1’inin 6 yaşında olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan çocukların anne yaş ortalamaları 32,86 iken baba yaş ortalamaları 36,67’dir. Çalışmaya katılan anne ve babaların eğitim düzeyine bakıldığında annelerin %1,4’ünün okuryazar olmadığı, %29,9’unun yüksekokul/üniversite mezunu olduğu, babaların %0,7 okuryazar olmadığı, %31,3’ünün ise yüksekokul/üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Annelerin %73,6’sı ev hanımıdır. Babaların %91,7’si bir işte çalışmaktadır. Katılımcıların %86,1’i çekirdek aile iken, %3,5’i parçalanmış ailedir. Annelerin %79,2’si çocukların beslenme sürecinden kendilerinin sorumlu olduğunu belirtmiştir.

Çizelge 1. Çalışma grubuna ait demografik özellikler

Değişkenler	Düzy	n	%	\bar{X}	S
Çocuğun cinsiyeti	Kız	75	52,1		
	Erkek	69	47,9		
Çocuğun yaşı	5 yaş	69	47,9		
	6 yaş	75	52,1		
Anne yaş	Min	23		32,86	5,52
	Max	46			
Baba yaş	Min	24		36,67	5,75
	Max	56			
Anne eğitim düzeyi	Okuryazar değil	2	1,4		
	İlkokul	22	15,3		
	Ortaokul	36	25,0		
	Lise	40	27,8		
	Yüksekokul/Üniversite	43	29,9		
	Lisans üstü	1	0,7		
Baba eğitim düzeyi	Okuryazar değil	1	0,7		
	İlkokul	28	19,4		
	Ortaokul	34	23,6		
	Lise	30	20,8		
	Yüksekokul/Üniversite	45	31,3		
	Lisans üstü	6	4,2		
Anne çalışma durumu	Çalışıyor	38	26,4		
	Çalışmıyor	106	73,6		
Baba çalışma durumu	Çalışıyor	132	91,7		
	Çalışmıyor	12	8,3		
Aile tipi	Çekirdek aile	124	86,1		
	Geniş aile	15	10,4		
	Parçalanmış aile	5	3,5		
Beslenmeden sorumlu olan kişi	Anne	114	79,2		
	Anne ve Baba	30	20,8		

Veri Toplama Araçları

Çalışmanın veri toplama sürecinde beş farklı araç kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan çocuk ve ebeveynin demografik bilgilerine ulaşmak amacıyla araştırmacılar tarafından “Kişisel bilgi formu” oluşturulmuştur. Oluşturulan formda çocuk ve ebeveynine yönelik çocuğun yaşı, cinsiyeti,

anne-babanın yaşı, eğitim düzeyi ve çalışma durumu, aile tipi ve beslenmeden sorumlu olan kişi gibi tanıtıcı bilgilere yer verilmiştir.

Beslenme Süreci Anne Tutumları Ölçeği (BSATÖ)

09-72 ay arasında çocuğa sahip olan annelerin çocukların beslenme sürecine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi amacıyla Dilsiz ve Dağ (2018) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek beşli likert tipinde 27

maddeden (örneğin; “Öğün sırasında veya sonunda kendimi yorgun hissedirim.”) ve “Öğün Sırasındaki Negatif Duygu Durumu”, “Yetersiz/Dengesiz Beslenmeye İlişkin Tutumlar”, “Negatif Besleme Stratejileri”, “Zorla Besleme” ve “Diğerlerinin Görüşüne Tepki” olmak üzere beş faktörden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 27, en yüksek puan 135’tir. Ulaşılan puanların ölçek toplam puanı ve her bir faktör puanı açısından artması, beslenme sürecindeki anne tutumları sorunlarının arttığına işaret etmektedir. Ölçek toplam puanına ait Cronbach Alpha değeri .91’dir. Bu çalışmada ölçek toplam puanı kullanılmış ve Cronbach Alpha iç tutarlılık değeri .91 olarak bulunmuştur.

Erken Çocukluk Dönemi Uyumsal Yeme Davranışları Ölçeği (EÇDUYDÖ)

Erken çocukluk döneminde (37-72 ay) yer alan çocukların yeme davranışlarının değerlendirilmesi amacıyla Dilsiz ve Dağ (2018) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, beşli likert tipinde 20 maddeden (örneğin; “Öğün sırasında konuşarak veya başka şeylerle oyalanarak yemek yemeyi geciktirir.”) ve “İsteksizlik”, “Duyusal Nedenlerle İlişkili Yeme Reddi”, “Agresyon” ve “Ana Öğün Düzenine Tepki” olmak üzere dört faktörden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 20 en yüksek puan 100’dür. Ulaşılan puanların ölçek toplam puanı ve her bir faktör puanı açısından artması, çocukların yeme davranışları ile ilgili sorunların arttığına bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Ölçek toplam puanına ait Cronbach Alpha değeri .89 ve test-tekrar test güvenilirlik kat sayısı .96’dır. Bu çalışmada ölçek toplam puanı kullanılmış ve cronbach alpha iç tutarlılık değeri .88 olarak bulunmuştur.

Duygu Düzenleme Ölçeği

3-6 yaş grubu çocukların duygu düzenleme becerilerini değerlendirmek amacıyla Shields ve Cicchetti (1997) tarafından geliştirilmiş ve Batum ve Yağmurlu (2007) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek, 3-6 yaş grubu çocuklarda, duyguların düzenlenip ifade edilme şeklini ve duygusal tepkiselliği değerlendirmektedir. Ölçek, dördümlü likert tipinde 24 maddeden (örneğin; “Duygu hali çok değişkendir”) ve “Duygu Düzenleme” ve “Olumsuzluk” olmak üzere iki faktörden oluşmaktadır. Ölçeğin iç tutarlık katsayıları “Duygu Düzenleme” alt boyutu için 0.72, “Olumsuzluk” boyutu için 0.71 olarak belirlenmiştir. Ölçek 4’lü likert tipte olup öğretmen formu ya da ebeveyn formu olarak iki şekilde doldurulabilmektedir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı öğretmen formu için .84, ebeveyn formu için .75 olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada çocukların duygu düzenleme becerileri ebeveyn formu aracılığı ile değerlendirilmiştir.

Mevcut çalışmada ölçeğin geçerliğini belirleyebilmek için faktör analizi yapılmasına karar verilmiştir. Öncelikle, ölçeğe faktör analizi uygulanıp uygulanamayacağını anlayabilmek amacı ile KMO ve Barlett testi yapılmıştır. Bu doğrultuda KMO testi ölçüm sonucunun .50 ve daha üstü, Barlett küresellik testi sonucunun ise istatistiksel olarak anlamlı olması gerekmektedir (Jeong, 2004). Bu çalışma sonucunda, Barlett küresellik testi ($p < 0.01$) anlamlı bulunmuş ve KMO testi sonucu da .68

bulunmuştur, böylelikle ölçeğe faktör analizi yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan faktör analizi neticesinde, faktör ortak varyansının .38 ila .76 arasında olduğu belirlenmiştir. Büyüköztürk (2018) maddelerin faktör ortak varyanslarının 1’e yakın ya da .66’nın üzerinde olmasının iyi bir çözüm olabileceğini ancak bunu uygulamada karşılamanın çoğunlukla zor olduğunu belirtmektedir. Faktör analizine ilişkin faktör 1 yük değeri ve yamaç eğrisi grafiği incelendiğinde, ölçeğin bu çalışmada tek faktörlü yapıda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğin faktör boyutu %63.71 olarak bulunmuştur. Herhangi bir faktör yapısında yer almayan ya da birden çok faktör yapısında yer alan maddeler (1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 23) ölçekten çıkarılmıştır. Bu çıkarma sonrasında ölçeğin “olumsuzluk” boyutuna ilişkin maddelerin kaldığı ve analizin “olumsuzluk” alt boyutuna göre yapılması sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğin “Olumsuzluk” alt boyutu için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmış ve .69 olarak bulunmuştur.

Bağlanma Stilleri Öykü Tamamlama Testi

Bretherton Ridgeway ve Cassidy (1990) tarafından geliştirilen öykü aktarımı tekniğini temel alan ve okul öncesi çocukların Güvenli Yer Senaryolarını ölçmek amacıyla Granot ve Mayseless (2001) tarafından geliştirilen Bağlanma Stilleri Öykü Tamamlama Testi (Doll Story Completion Task), Uluç (2005) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Test, anne, baba, çocuk ve büyükanenin yer aldığı yarı yapılandırılmış bağlanma ile ilgili altı öyküden oluşmaktadır. Testte yer alan ilk öykü, ısındırıcı bir öyküdür ve puanlanmamaktadır. Çocukların bağlanma türleri sonraki beş öyküde belirlenmektedir. Bağlanma türünü belirlemeye yönelik olan ilk üç öykü çatışma ve gerilim üzerine kurgulanmıştır, dördüncü öykü ayrılık ve beşinci öykü ise yeniden bir araya gelme temasını içermektedir (Uluç, 2005). Testte, her bir öykü çocuklara anlatıldıktan sonra onların verdikleri cevaplara göre, 0-1 olarak kodlanmaktadır. Beş öyküden toplamda üç ve üzeri puan alma güvenli bağlanmayı belirtmektedir. Öykülerin, kodlayıcılar arası güvenilirliğinin genel bağlanma sınıflaması $Kappa = .825$ ($n=45$, $p < .05$) olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada kodlayıcılar arası güvenilirlik birincil bağlanma figürü için $Kappa = .814$ ($\kappa = .81$) bulunmuştur. Test güvenilirliği Kuder Richardson-20 (KR-20) güvenilirlik katsayısı yardımı ile incelenmiştir. Test maddelerine verilen yanıtların evet/hayır ya da doğru/yanlış gibi iki değerli olması durumunda KR-20 kullanılır (Büyüköztürk, 2018). Bağlanma stilleri öykü tamamlama testinde güvenli bağlanma için 1, güvensiz bağlanma için 0 puan verilmektedir. Bu doğrultuda kullanılan testin güvenilirliğini belirlemek amacıyla KR-20 kullanılmış, birincil bağlanma figürü için .64 bulunmuştur.

Etik Kurul İzni

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinin etik kurulundan 04/03/2020 tarihli 86837521-050.99-E.12777 sayılı kararı ile araştırma onayı alınmış ve tüm ebeveynler bilgilendirilmiş onam imzalamıştır.

Veri Analizi

Araştırmanın verileri SPSS 22 programında analiz edilmiştir. Çalışmaya katılan katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin elde edilen verilerin frekans, yüzde ve ortalama değerleri hesaplanmıştır. Elde edilen verilerin normallik varsayımları için basıklık ve çarpıklık değerleri dikkate alınmış ve verilere ilişkin çarpıklık-basıklık değerlerinin [-2, +2] aralığında olması verilerin normal olduğunun göstergesi olarak kabul edilmiştir (Büyüköztürk, 2018). Bu doğrultuda parametrik yöntemlerden yararlanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde Kay-Kare Testi, Bağımsız Gruplar T-Testi ve Pearson Korelasyon Katsayısı analizi kullanılmıştır. Köklü ve arkadaşlarına göre (2006), korelasyon katsayısının mutlak değer olarak, 0.70- 1.00 arasında olması, yüksek; 0.70-0.30 arasında olması, orta; 0.30-0.00 arasında olması ise, düşük düzeyde bir ilişki olarak tanımlanmaktadır. Anlamlılık düzeyi .05 olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular

Birincil bağlanma biçiminin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Kay-Kare Testi yapılmış, sonuçlar Çizelge 2’de gösterilmiştir. Duygu Düzenleme Ölçeği “Olumsuzluk” alt boyutu, Beslenme Süreci Anne Tutumları Ölçeği ve Erken Çocukluk Dönemi Uyumsal Yeme Davranışları Ölçeği puan ortalamalarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için ise Bağımsız Gruplar T-Testi yapılmış, sonuçlar Çizelge 3’te gösterilmiştir. Son olarak birincil bağlanma biçimi, duygu düzenlemesi “olumsuzluk” alt boyutu, beslenme süreci anne tutumları ve uyumsal yeme davranışları puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı analizi yapılmış ve sonuçlar Çizelge 4’te gösterilmiştir.

Çizelge 2. Birincil bağlanma biçiminin cinsiyete göre Kay-Kare Testi sonuçları

Bağlanma Biçimi		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Güvenli	N	54	31	85
	%	72,0	44,9	59,0
Güvensiz	N	21	38	59
	%	28,0	55,1	41,0
Toplam	N	75	69	144
	%	100	100	100

$\chi^2=10.89$ $sd=1$ $p=.001$

Çizelge 3. Duygu Düzenleme Ölçeği “Olumsuzluk” alt boyutu, Beslenme Süreci Anne Tutumları Ölçeği ve Erken Çocukluk Dönemi Uyumsal Yeme Davranışları Ölçeği puanlarının cinsiyete göre T-Testi sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Duygu Düzenleme Ölçeği	Kız	75	28.96	5.05	142		
“Olumsuzluk” Alt Boyutu	Erkek	69	30.62	6.65	142	1.69	.09
Beslenme Süreci Anne Tutumları (BSATÖ)	Kız	75	63.23	16.14	142		
	Erkek	69	63.83	18.87	142	.10	.83
Erken Çocukluk Dönemi Uyumsal Yeme Davranışları (EÇDUYDÖ)	Kız	75	37.65	11.00	142		
	Erkek	69	37.45	12.02	142	.20	.91

$p \leq .05$

Çizelge 4. Birincil bağlanma biçimi, duygu düzenlemesi “olumsuzluk” alt boyutu, beslenme süreci anne tutumları ve uyumsuz yeme davranışları puan ortalamaları arasındaki ilişkiyi gösteren Pearson Korelasyon Katsayısı sonuçları

Değişkenler	1	2	3	4
1. Birincil Bağlanma Biçimi	-	-.195*	-.179*	-.080
2. Duygu Düzenleme Ölçeği “Olumsuzluk” Alt Boyutu	-	-	.327**	.241**
3. Beslenme Süreci Anne Tutumları (BSATÖ)	-	-	-	.709**
4. Erken Çocukluk Dönemi Uyumsal Yeme Davranışları (EÇDUYDÖ)	-	-	-	-

** p≤ .01, *p≤ .05

Çizelge 2 incelendiğinde, kız çocuklarının %72’sinin güvenli, %28’inin güvensiz bağlandığı görülür iken, erkek çocukların %44,9’unun güvenli, %55,1’inin güvensiz bağlandığı görülmektedir. Cinsiyete ilişkin görülen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur, $\chi^2(sd=1, n=144)=10.89, p<.01$. Bir başka ifade ile cinsiyet ile birincil bağlanma figürüne bağlanma biçimi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Çizelge 3 incelendiğinde, Çocukların Duygu Düzenleme Ölçeği “Olumsuzluk” alt boyutu ($t=1.69, p>.05$), Beslenme Süreci Anne Tutumları ($t=.10, p>.05$), ve Erken Çocukluk Dönemi Uyumsal Yeme Davranışları ($t=.20, p>.05$), cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Son olarak Çizelge 4 incelendiğinde ise, birincil bağlanma biçimi ile duygu düzenleme “olumsuzluk” alt boyutu arasında ($r=-.195; p<0.05$) ve birincil bağlanma biçimi ile beslenme süreci anne tutumları arasında ($r=-.179; p<0.05$) düşük düzeyde, negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Duygu düzenleme “olumsuzluk” alt boyutu ile beslenme süreci anne tutumları arasında ($r=.327; p<0.01$) orta düzeyde, pozitif yönlü anlamlı bir ilişki varken erken çocukluk dönemi uyumsal yeme davranışları arasında ($r=.241; p<0.01$) ise düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır. Beslenme süreci anne tutumları ile erken çocukluk dönemi uyumsal yeme davranışları arasında ise orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=.709; p<0.01$).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma, 5-6 yaş grubu çocukların beslenme süreci anne tutumları, uyumsal yeme davranışları, duygu düzenlemeleri ve bağlanmaları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan ilk çalışmadır. Bu çalışmada çocukların birincil bağlanma figürlerine bağlanma biçimleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermiş ve kız çocuklarının erkek çocuklara göre güvenli bağlanma gerçekleştirme düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara benzer şekilde Ural ve arkadaşları (2015) tarafından yapılan çalışmada, erkek çocuklarının (60-72 aylık) kız çocuklarına göre annelerine güvensiz bağlanma oranlarının daha yüksek

olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Szweczyk-Sokolowski ve arkadaşları (2005) tarafından yapılan çalışmada erkeklerin kızlara göre güvenli bağlanma puanları daha düşük bulunmuştur. Alan yazın incelendiğinde, yapılan diğer çalışmaların sonuçlarının da araştırmanın bu bulgusunu destekler nitelikte olduğu görülmektedir (Howes ve Smith, 1995; Pierrehumbert ve diğ., 2009; Turner, 1991). Kız ve erkek çocukların cinsiyete dayalı farklı davranış biçimlerine sahip olmaları kızların bakım vereni ile daha güvenli ilişki kurma ihtimalini artırabilir (Howes ve Smith, 1995). Mevcut çalışmada, çalışma grubunun bakım verenlerinin %79,2’sini anneler oluşturmaktadır. Başka bir deyişle, aile içinde çocukların bakımıyla ilgilenen yetişkin genellikle annelerdir. Kız çocukları için anneler aynı zamanda bir özdeşim figürüdür (Mangır ve Baran, 1990). Bu bağlamda kız çocukların erkek çocuklara kıyasla anneleri ile etkileşim beklentileri daha yüksek olabilmektedir. Bu beklenti annelerin kız çocukları ile daha fazla etkileşime girmiş olabileceğini düşündürmektedir. Bu durum da kız çocukların daha kolay güvenli bağlanma geliştirmelerine imkân tanımış olabilir.

Mevcut araştırma ile birincil bağlanma biçimi ile duygu düzenleme “olumsuzluk” alt boyutu ve beslenme süreci anne tutumları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu, öte yandan duygu düzenleme “olumsuzluk” alt boyutu ile beslenme süreci anne tutumları ve uyumsal yeme davranışları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur. Buna ek olarak beslenme süreci anne tutumları ile uyumsal yeme davranışları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Mevcut araştırmanın bu bulgusu alan yazına dayanarak tartışılmıştır.

Şahin ve Arı (2015) yaptıkları çalışmada, güvenli bağlanma biçimi geliştiren çocukların kaçınmacı ve negatif bağlanma biçimine sahip çocuklara kıyasla daha yüksek düzeyde duygu düzenleme becerisine sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde bir başka çalışmada, annelerine güvenli bağlanan çocukların duygu düzenleme beceri puanları daha yüksek bulunurken, değişkenlik ve olumsuzluk alt boyutu puan ortalamalarının daha düşük olduğu saptanmıştır (Ural ve diğ., 2015). Alan yazında yer alan çalışmaların mevcut çalışmadan elde edilen bulgularla örtüştüğü, ebeveynlerine güvenli bağlanan çocukların güvensiz bağlanan çocuklara kıyasla duygu

düzenleme puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir (Ackerman ve Dozier, 2005; Brumariu, 2015; Karabacak ve Demir, 2017; Kullik ve Peterman, 2013; Roque ve diğ., 2013; Tulpar ve diğ., 2020). Mevcut çalışmada elde edilen sonuç yukarıda belirtilen çalışmalarda olduğu gibi, birincil bağlanma figürüne güvenli bağlanma artıça duygu düzenleme “olumsuzluk” alt boyutu regülasyon problemlerinin azaldığı yönündedir. Alan yazında çocukların bağlanma ve duygu düzenlemesinin araştırıldığı çok sayıda çalışma olmasına rağmen, bu değişkenleri beslenme süreci anne tutumları ve uyumsal yeme davranışları ile birlikte ele alan ve ilişkilerini irdeleyen bir başka çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla araştırma, çocuğun yeme davranışında önemli olduğu düşünülen bağlanma biçiminin, duygu düzenleme “olumsuzluk” alt boyutunun ve beslenme sürecindeki anne tutumlarının incelenmesi nedeniyle alan yazına katkı sağlayacaktır.

Çalışmamızın, birincil bakım verenle çocuk arasında kurulan güvenli bağlanma artıça annelerin besleme sürecindeki sorunlu tutumlarının azaldığı dolayısıyla çocuğun uyumsal yeme davranışındaki sorunların da azaldığı yönündeki bulgusu, annenin çocuğu besleme sürecindeki yaklaşımlarının anne-çocuk ilişkisi üzerinden çocuğun bağlanmasını ve yeme davranışlarını etkileyebileceğini düşündürmektedir. Nitekim erken çocukluk döneminde çocuğun bakım veren ile beslenme üzerinden kurduğu ilişki ve oluşturduğu bilinçdışı süreçler, yeme davranışı üzerinde etkili modeller olarak sayılmaktadır (Marcelli ve Braconnier, 1992). Örneğin güvene dayalı olmayan aşırı koruyucu veya ihmal edici anne-çocuk ilişkileri yeme sorunlarına kaynaklık etmektedir (Broberg ve diğ., 2001; Turner ve diğ., 2004). Özellikle yurt dışında gerçekleştirilen birçok çalışma güvensiz bağlanma ve yeme problemleri ilişkisine dikkat çekmiş (Anderson ve diğ., 2012; Anderson ve Whitaker, 2011; Han ve Kahn, 2017; Keitel-Korndörfer ve diğ., 2015; Troisi ve diğ., 2005; Ward ve diğ., 2000) ve güvensiz bağlanma neticesinde ortaya çıkan duygu düzenleme başarısızlığının uyumsuz yeme davranışının temel bir mekanizması olduğu vurgulanmıştır (Goossens ve diğ., 2012). Ward ve arkadaşları (2000) da geçmiş ilişkilerde yaşanan ihmal ya da sevgi eksikliğinin ileriki dönemde yeme bozukluğuna yol açabileceğini ifade eden Bruch'a (1974) dikkat çekmiştir. Bruch'un iddialarının çoğu ihmal türüyle yeme ilişkisini araştırmak için literatürde yeni bir bakış açısı kazandırmıştır. Araştırmalar, güvenli bağlanmaya sahip olmanın bireyleri, duygu düzenleme ve olumlu kişilerarası etkileşimler gibi sağlıklı süreçlere yönlendireceğini kanıtlamaktadır (Finzi-Dottan ve diğ., 2000; Sümer ve Güngör, 1999). Ancak kaygılı bağlanan bireyler, kendilerini tehdit altında hissetme ve çevresi hakkında endişe duyma, aşırı yakınlık arama ve başkalarının desteğini almak için semptomları abartma gibi birtakım özellikler sergilemektedir (Dinsmore, 2017). Illing ve arkadaşları (2010), yeme bozukluğu ile güvensiz bağlanmayı birbiri ile ilişkilendirmiş ve yüksek düzeyde bağlanma kaygısı olan bireylerin başkalarını desteklemede, kendilerini düzenlemede zorluk çektiğini

ve bunun sonucunda sağlıksız kişilerarası davranışlar, depresif belirtiler ve yeme bozukluğu semptomlarının ortaya çıktığını belirtmiştir. Benzer şekilde Han ve Kahn (2017) yaptıkları çalışmalarında, bağlanma kaygısının duygusal tepkisellik ile ilişkili olduğunu bunun da aşırı yemeğe neden olduğunu vurgulamışlardır. Ergenler üzerinde yapılan bir başka çalışmada ise güvensiz saplantılı ve korkulu bağlanma geliştirmiş ve sağlıksız diyet davranışları olan ergenlerin daha fazla bozulmuş yeme örüntülerine sahip (kilo, yeme endişesi, beden imajı ve duygusal, tıknırcasına ya da kısıtlayıcı yeme) olduğu görülmüştür (Erdoğan ve İşiten, 2021). Yapılan çalışmalar neticesinde, güvenli bağlanmayı engelleyen olumsuz ebeveynlik geçmişinin çocuğun duygularını düzenlemede güçlük yaratacağı, bu yaşanan güçlüklerin ise erken dönemki olumsuz yaşantıları yeme sorunlarına taşıyan bir bağ olacağı söylenilebilir. Öte yandan ebeveynlik tutumları ve yetkinliklerinin de çocukların beslenme ve yeme davranışlarında etkili olduğunu belirten çalışmaların olduğunu görmekteyiz. Ülkemizde yapılan çalışmalarda çocuklarda problem olarak görülen beslenme ve yeme davranışlarının ebeveyn tutumları ve anne-babalık yetkinlikleri ile negatif yönde ilişkili olduğu (Şahin ve diğ., 2019), annelerin beslenme süreci olumsuz tutumları ile pozitif yönde ilişkili olduğu ortaya konulmuştur (Yılmaz, 2020). Sapmaz-Yurtsever ve Tekinsav-Sütcü (2017) yeme bozukluğu olan ve olmayan iki grup üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında, yeme bozukluğu açısından riskli olan grubun diğer gruba göre anne-babalarının ebeveynliğine ilişkin olumsuz algılarının daha yüksek olduğu, bu riskli grubun erken dönem uyumsuz şemalara sahip oldukları ve duygu düzenlemede daha fazla güçlük yaşadıkları bulgusuna ulaşmışlardır. Ayrıca çocukluk çağında anne ile olan olumsuz ebeveynlik deneyiminin erken dönem uyumsuz şemalar ve duygu düzenlemede yaşanan güçlükler aracılığı ile yeme örüntüsündeki bozukluklara kapı araladığı belirtilmiştir. Ayrıca çocuğun beslenme düzeninin gelişimi (ilk üç yıl) sırasında çocuğun (özellikle kaygı/depresyon, somatik yakınmalar ve saldırgan davranışlar), annenin (işlevsel olmayan yeme tutumları, kaygı, depresyon, düşmanlık) ve aralarındaki ilişkinin bireysel özelliklerinin, erken beslenme bozukluklarının değerlendirilmesinde son derece önemli olduğu vurgulanmaktadır (Ammaniti ve diğ., 2004).

Araştırmamızda birincil bağlanma biçimi ile duygu düzenleme “olumsuzluk” alt boyutu ve beslenme süreci anne tutumları arasında bulunan negatif yönlü ilişki ve duygu düzenleme “olumsuzluk” alt boyutu ile beslenme süreci anne tutumları ve uyumsal yeme davranışları arasında bulunan pozitif yönlü ilişki literatürdeki görüşü destekler niteliktedir. Tüm bu alan yazın ve mevcut çalışma bulgularından yola çıkarak, beslenmenin sadece çocuğun fiziksel bir ihtiyacı olarak değerlendirilemeyeceği, aynı zamanda bebeklik döneminden itibaren ebeveyn-çocuk ilişkisine dayanan ve çocuğun duygusal anlamda birçok ihtiyacının karşılandığı güven temelli ilişkiler ağı olarak değerlendirilmesinin daha doğru olacağı ifade edilebilir.

Bu çalışmadan elde edilen bulgular dikkate alındığında, birincil bağlanma figürüne geliştirilecek olan güvenli bağlanmada bağlanma figürünün besleme davranışlarının etkili olduğu, bunun yanı sıra çocuğun duygu düzenleme becerisi ve uyumsal yeme davranışlarını da etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda mevcut çalışmanın bağlanma ve beslenme davranışları arasındaki ilişkiyi inceleyen küçük ama büyüyen literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bulgular başka çalışmalarda da doğrulanırsa, çocukların bağlanma güvenliğini artırmak amacıyla ebeveynlerle iş birliği yaparak, annelerin beslenme süreci yaklaşımlarını geliştirmeye ve yeme sorunlarını önlemeye yönelik stratejiler oluşturmak mümkün olabilir.

Beslenme, ebeveyn-çocuk ilişkisinde dikkate alınması gereken önemli bir bağlamdır ve çocuğun birincil bakım verenine geliştireceği bağlanmaya temel teşkil etmektedir. Bağlanma da çocukların duygusal gelişiminde oldukça önemli bir faktör olarak görülmektedir (Kochanska, 2001). Ayrıca yapılan çalışmalar, çocukların bağlanma güvenliğini artırmanın mümkün olduğunu göstermektedir (Bakermans-Kranenburg ve diğ., 2003; Niccols, 2008). Dolayısıyla bağlanma güvenliğini artırmaya yönelik müdahaleler, yeme problemlerini önlemeyi, sağlıklı ve duyarlı besleme uygulamalarını teşvik edebilir. Bu müdahaleler, pediatri, beslenme, halk sağlığı ve çocuk gelişimi alanlarındaki çabaları uyumlu hale getirerek ebeveynlik becerilerini geliştirmeye yönelik stratejileri yeniden canlandırabilir.

Mevcut araştırmada 144 çocuk ve ebeveyni ile çalışılmış ve bu çocukların %41'inin birincil bağlanma figürüne güvensiz bağlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Gelecekte yapılacak çalışmaların daha büyük gruplarla planlanması sonuçların genellenebilirliğini artıracaktır.

Bu çalışmada, annelerin beslenme sürecindeki tutumları ile çocukların uyumsal yeme davranışları, duygu düzenlemeleri ve bağlanmaları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu ilişki, çocuğun yaşı, cinsiyeti, kişilik özellikleri, kültürel ve sosyoekonomik arka planı, aile yapısı, ebeveyn tutum ve davranışları, çevresel etkiler ve diğer değişkenlere göre farklılık gösterebilir. Bu nedenle, bu ilişkiyi farklı bağlamlarda, farklı örneklem gruplarında ve farklı yöntem ve ölçme araçlarıyla araştırmak, bu ilişkinin daha kapsamlı ve derinlemesine anlaşılmasını sağlayacaktır.

Extended Abstract

Introduction

Nutrition is a central context for the development of the mother-infant relationship. The mother's sensitivity during feeding and the mother's satisfaction while feeding her baby also form the basis for secure attachment (Demirdağ, 2017). However, approaches during feeding (for example, experiences with repetitive attachment with a sensitive caregiver) may also have lasting effects on children's emotional regulation capacities (Hemmi et al., 2011).

Therefore, this study aimed to examine the child's attachment representations within the framework of attachment theory to investigate how the feeding process was related to maternal attitudes, adaptive eating behaviors and emotional regulation.

The aim of the study was to examine the relationship between maternal attitudes in children's nutrition process, adaptive eating behaviors, emotion regulation and attachment. For this purpose, answers to the following questions were sought.

- Did children's attachment to primary attachment figures, emotion regulation, maternal attitudes in nutrition process, and adaptive eating behaviors differ significantly by gender?
- Was there a significant relationship between children's primary attachment figure attachment styles, emotion regulation, maternal attitudes in nutrition process and adaptive eating behaviors?

Method

The research was designed in relational screening model. The sample of the study consisted of 144 children and their mothers. Since the data were collected during the pandemic period and the questionnaire was applied individually to each child, the appropriate sampling method was preferred. Research approval was obtained from the ethics committee of Nigde Ömer Halisdemir University and all parents signed the informed consent form. 52.1% of the children participating in the study were girls and 47.9% were boys. 47.9% of the children were 5 years old and 52.1% were 6 years old. 59% of the children participating in the study had secure attachment to the primary attachment figure, and 41% had insecure attachment. The Mothers' Attitudes Towards the Feeding Process Scale (MATFPS) was used to evaluate mothers' attitudes towards their children's feeding process, and the Early Childhood Adaptive Eating Behaviors Scale (ECAEBS) was used to evaluate children's eating behaviors. Cronbach's Alpha value of MATFPS was found to be 0.91, while the reliability coefficient of ECAEBS was found to be 0.88. The Emotion Regulation Scale was used to evaluate the emotion regulation skills of children aged 3-6 years. In order to determine the validity of the Emotion Regulation Scale, it was decided to perform factor analysis. After the analysis, it was concluded that the "negativity" dimension of the scale was used and the analysis was carried out accordingly. The Cronbach Alpha coefficient was calculated for the findings regarding the reliability of the questionnaire and it was found to be .69. Doll Story Completion Test was used to determine children's attachment styles. KR-20 was used to determine the reliability of the scale used and the reliability was found to be .64 for the primary attachment figure. The inter-coder reliability was found to be Kappa = .814 ($\kappa=.81$) for the primary attachment figure.

Frequency, percentage and average values of the data obtained regarding the demographic characteristics of the participants participating in the study were calculated. Kurtosis and skewness values were taken into

account for the normality assumptions of the obtained data. The fact that the skewness- kurtosis values of the data were in the range of [-2, +2] was accepted as an indicator of the normality of the data (Büyüköztürk, 2018). In this direction, parametric methods were used. Chi-Square Test, Independent Groups T-Test and Pearson Correlation Coefficient analysis were used to evaluate the data.

Discussion, Conclusion and Suggestion

In the study, children's attachment styles to primary attachment figures showed a significant difference in terms of gender, and girls' level of secure attachment was found to be higher than boys. When the child-rearing approaches of Turkish families are considered and evaluated in the traditional context, the change in their approaches, attitudes and attribution styles towards girls and boys regarding gender roles suggests that these children may have developed different attachment styles. There are articles supporting the findings of the study in the literature (Pierrehumbert et al., 2009; Ural et al., 2015). Another finding of the current study was that there was a negative significant relationship between primary attachment style and emotion regulation "negativity" sub-dimension and maternal attitudes in nutrition process. On the other hand, this research revealed that there was a positive and significant relationship between emotion regulation "negativeness" sub-dimension and maternal attitudes in nutrition process and adaptive eating behaviors. In addition, a positive and significant relationship was determined between maternal attitudes in nutrition and adaptive eating behaviors. It was seen that the studies in the literature were in line with the findings obtained from this study, and that children who develop a secure attachment to their parents had higher emotional regulation score averages compared to others (Karabacak & Demir, 2017; Tulpar et al., 2020). One of the findings of the study was that as the secure attachment between the primary caregiver and the child increased, the problematic attitudes of the mothers in nutrition decreased, and thus the problems in the adaptive eating behavior of the child decreased. This finding suggested that the mother's approaches in nutrition process of the child may have affected the child's attachment and eating behaviors through the mother-child relationship. Especially many studies conducted abroad have drawn attention to the relationship between insecure attachment and eating problems (Han and Kahn, 2017; Keitel-Korndörfer et al., 2015). It has also been emphasized that failure of emotion regulation resulting from insecure attachment is a basic mechanism of maladaptive eating behavior (Goossens et al., 2012).

Nutrition is an important context to be considered in the parent-child relationship and forms the basis for the child's attachment to the primary caregiver. If these findings are confirmed in other studies, it may be possible to develop strategies to prevent eating problems to increase children's attachment security. In the the study, 144 children were studied and 41% of these children were

found to be insecurely attached to their parents. Planning future studies with larger study groups will increase the generalizability of the results.

Araştırmanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.

Kaynaklar

- Ackerman, J. P., & Dozier, M. (2005). The influence of foster parent investment on children's representations of self and attachment figures. *Applied Developmental Psychology, 26*(5), 507–520. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2005.06.003>
- Ainsworth, M. D. S. (1989). Attachments beyond infancy. *American Psychologist, 44*(4), 709–716. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.44.4.709>
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Erlbaum.
- Ammaniti, M., Ambrozzi, A. M., Lucarelli, L., Cimino, S., & D'Olimpio, F. (2004). Malnutrition and dysfunctiona mother-child feeding interactions: Clinical assessment and research imlications. *Journal of the American College of Nutrition, 23*(3), 259–271. <https://doi.org/10.1080/07315724.2004.10719369>
- Anderson, S. E., Gooze, R. A., Lemeshow, S., & Whitaker, R. C. (2012). Quality of early maternal-child relationship and risk of adolescent obesity. *Pediatrics, 129*, 132–140. <https://doi.org/10.1542/peds.2011-0972>
- Anderson, S. E., & Whitaker, R. C. (2011). Attachment security and obesity in us preschool-aged children. *Arch Pediatr Adolesc Med., 165*(3), 235–242. <https://doi.org/10.1001/archpediatrics.2010.292>
- Arcı, F. (2011). *Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algılar ve psikolojik iyi oluş. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Atzaba-Poria, N., Meiri, G., Millikovsky, M., Barkai, A., Dunaevsky-Idan, M., & Yerushalmi, B. (2010). Father-child and mother-child interaction in families with a child feding disorder: The role of paternal involvement. *Infant Mental Health Journal, 31*(6), 682–698. <https://doi.org/10.1002/imhj.20278>
- Aviram, I., Atzaba-Poria, N., Pike, A., Meiri, G., & Yerushalmi, B. (2015). Mealtime dynamics in child feding disorder: The role of child temperament, parental sense of competence, and paternal involvement. *Journal of Pediatric Psychology, 40*(1), 45–54. <https://doi.org/10.1093/jpepsy/jsu095>
- Bakermans-Kranenburg, M. J., van Ijzendoorn, M. H., & Juffer, F. (2003). Less is more: Meta-analyses of sensitivity and attachment interventions in early childhood. *Psychol Bull, 129*(2), 195–215. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.129.2.195>
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal*

- of Personality and Social Psychology, 61(2), 226–244. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.61.2.226>
- Berkowitz, C. D., & Senter, S. A. (1987). Characteristics of mother-infant interactions in nonorganic failure-to-thrive. *J Fam Pract*, 25, 377–381. https://cdn.mdedge.com/files/s3fs-public/jfp-archived-issues/1987-volume_24-25/JFP_1987-10_v25_i4_characteristics-of-mother-infant-interac.pdf
- Bosquet, M., & Egeland, B. (2006). The development and maintenance of anxiety symptoms from infancy through adolescence in a longitudinal sample. *Development and Psychopathology*, 18, 517-550. <https://doi.org/10.1017/s0954579406060275>
- Bowlby, J. (1979). *The making and breaking of affectional bonds*. Tavistock.
- Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss*. Basic Books.
- Bowlby, J. (1988). *A secure base: Parent-child attachment and healthy human development*. Basic Books.
- Bretherton, I. (1992). The origins of attachment theory: John Bowlby and Mary Ainsworth. *Developmental Psychology*, 28(5), 759–775. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.28.5.759>
- Broberg, A. G., Hjalms, I., & Nevenon, L. (2001). Eating disorders, attachment and interpersonal difficulties: A comparison between 18-to 24-year-old patients and normal controls. *European Eating Disorders Review*, 9(6), 381-396. <http://doi.org/10.1002/erv.421>
- Bruch, H. (1974). *Eating disorders: Obesity, anorexia nervosa and the person within*. Basic Books.
- Brumariu, L. E. (2015). Parent–child attachment and emotion regulation. In G. Bosmans, ve K. A. Kerns (Ed.), *New Directions For Child And Adolescent Development*, Vol. (148), 31–45. Wiley.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analiz kitabı*. Pegem.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem
- Cassidy, J. (1994). Emotion regulation: Influences of attachment relationships. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 59(2-3), 228–283. <https://doi.org/10.2307/1166148>
- Chatoor, I. (2005). Feeding and eating disorders of infancy and early childhood. In: Kaplan, H.I., Sadock, R.J., Sadock, V.A. (eds). *Kaplan and Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry*. Lippincott Williams ve Wilkins.
- Chatoor, I. & Ganiban, J. (2003). Food refusal by infants and young children: Diagnosis and treatment. *Cognitive and Behavioral Practice*, 10, 138-146. [https://doi.org/10.1016/S1077-7229\(03\)80022-6](https://doi.org/10.1016/S1077-7229(03)80022-6)
- Cole, P. M., & Deater-Deckard, K. (2009). Emotion regulation, risk, and psychopathology. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 50, 1327-1330. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.2009.02180.x>
- Demirdağ, M. F. (2017). Bağlanma Teorisinin kökenleri: John Bowlby ve Mary Ainsworth. *Düzce Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(2). 76-90.
- Diener, M. J., Geenen, R., Koelen, J. A., Aarts, F., Gerdes, V. E. A., Brandjes, D. P. M., & Hinnen, C. (2016). The significance of attachment quality for obesity: A meta-analytic review. *Canadian Journal of Behavioural Science / Revue canadienne des sciences du comportement*, 48(4), 255–265. <https://doi.org/10.1037/cbs0000050>
- Dinsmore, A. A. (2017). The relationship between insecure attachment and developing an eating disorder: A theory based workshop. [Unpublished doctoral thesis]. Erişim adresi: <https://search.proquest.com/docview/1952049451?p-q-origsite=gscholar>
- Doğan, D. G. & Ertem, İ. Ö. (2005). Bebeklik ve erken çocukluk döneminde yeme sorunları. İ. Ö. Ertem (Ed.), *Gelişimsel pediatri* içinde. Çocuk Hastalıkları Araştırma Vakfı.
- Drotar, D., Eckerle, D., Satola, J., Pallotta, J., & Wyatt, B. (1990). Maternal interactional behavior with nonorganic failure-to-thrive infants: A case comparison study. *Child Abuse & Neglect*, 14(1), 41–51. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(90\)90079-9](https://doi.org/10.1016/0145-2134(90)90079-9)
- Erdoğan, H. B. & İşiten, H. N. (2021). Bozulmuş yeme örüntülerinde bağlanmanın yordayıcı etkisi: Ergenler üzerine bir çalışma. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 5(10), 57-80. <https://doi.org/10.31461/ybpd.969508>
- Eisenberg, N., & Fabes, R. A. (1992). Emotion and its regulation in early development: *New directions for child development*. Jossey-Bass.
- Eisenberg, N., Hofer, C., Sulik, M. J., & Spinrad, T. L. (2014). Self-regulation, effortful control, and their socioemotional correlates. In J. J. Gross (Ed.), *Handbook of Emotion Regulation* (2nd ed., pp. 157-172). Guilford Press.
- Faber, A., Dubé, L., & Knäuper, B. (2018). Attachment and eating: A meta-analytic review of the relevance of attachment for unhealthy and healthy eating behaviors in the general population. *Appetite*, 123, 410–438. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2017.10.043>
- Feldman R, Keren M, Gross-Rozval, O., & Tyano, S. (2004). Mother- child touch patterns in infant feeding disorders: Relation to maternal, child, and environmental factors. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*, 43(9), 1089-1097. <https://doi.org/10.1097/01.chi.0000132810.98922.83>
- Finzi-Dottan, R. Cohen, O., & Ram, A. (2008). Attachment and divorce. *Journal of Family Psychotherapy*, 11(1), 1–20. https://doi.org/10.1300/J085v11n01_01
- Goossens, L., Braet, C., Van Durme, K., Decaluwe, V., & Bosmans, G. (2012). The parent-child relationship as predictor of eating pathology and weight gain in preadolescents. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology* 41(4), 445–457. <https://doi.org/10.1080/15374416.2012.660690>
- Gotlib, I. H., & Joormann, J. (2010). Cognition and depression: Current status and future directions. *Annual Review of Clinical Psychology*, 6, 285-312. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.121208.131305>
- Grolnick, W. S., McMenamy, J. M., & Kurowski, C. O. (2006). Emotional self-regulation in infancy and toddlerhood. In L. Balter & C.S. Tamis-LeMonda (Eds.), *Child psychology: A handbook of contemporary issues* (2nd ed. pp. 3-25). Psychology Press.
- Gökçay, G., & Garipoğlu, M. (2002). *Çocukluk ve ergenlik döneminde beslenme*. Saga.
- Halligan, S. L., Cooper, P. J., Fearon, R. M. P., Wheeler, S. L., Crosby, M., & Murray, L. (2013). The longitudinal development of emotion regulation capacities in children at risk for externalizing disorders. *Development & Psychopathology*, 25, 391-406. <https://doi.org/10.1017/s0954579412001137>
- Han, S., & Kahn, J. H. (2017). Attachment, emotion regulation difficulties, and disordered eating among college women and men. *The Counseling Psychologist*, 45(8), 1066-1090. <https://doi.org/10.1177/0011000017744884>
- Hemmi, M. H., Wolke, D., & Schneider, S. (2011). Associations between problems with crying, sleeping and/or feeding in infancy and long-term behavioural outcomes in childhood: A meta-analysis. *Archives of Disease in Childhood*, 96(7), 622–629. <https://doi.org/10.1136/adc.2010.191312>
- Illing, V., Tasca, G. A., Balfour, L., & Bissada, H. (2010). Attachment insecurity predicts eating disorder symptoms and treatment outcomes in a clinical sample of women. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 198(9), 653-662. <https://doi.org/10.1097/NMD.0b013e3181ef34b2>

- Karabacak, A., & Demir, M. (2017). Özerklik, bağlanma stilleri, bilinçli farkındalık ve duygu düzenleme arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 271-291.
- Keitel-Korndörfer, A., Sierau, S., Klein, A. M., Bergmann, S., Grube, M., & von Klitzing, K. (2015). Insatiable insecurity: Maternal obesity as a risk factor for mother-child attachment and child weight. *Attachment Human Development*, 17, 399-413. <https://doi.org/10.1080/14616734.2015.1067823>
- Kerns, K. A., Mathews, B. L., Koehn, A. J., Williams, C. T., & Siener-Ciesla, S. (2015). Assessing both safe haven and secure base support in parent-child relationships. *Attachment Human Development*, 17, 337-353. <https://doi.org/10.1080/14616734.2015.1042487>
- Kochanska, G. (2001). Emotional development in children with different attachment histories: The first three years. *Child Development*, 72(2), 474-490. <https://doi.org/10.1111/1467-8624.00291>
- Köklü, N., Büyüköztürk, Ş., & Çokluk Bökeoğlu, Ö. (2006). Sosyal Bilimler için İstatistik. Pegem.
- Kullik, A., & Petermann, F. (2013). Attachment to parents and peers as a risk factor for adolescent depressive disorders: the mediating role of emotion regulation. *Child Psychiatry & Human Development*, 44(4), 537-548. <https://doi.org/10.1007/s10578-012-0347-5>
- Mangır, M., & Baran, G. (1990). Çocukta rol özdeşimi ve cinsel kimliğin kazanımı. *Eğitim ve Bilim*. <https://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5995>
- Marcelli, D., & Braconnier, A. (1992). *Psychopathologie de l'adolescent*. Masson.
- Marchi, M., & Cohen, E. (1990). Early childhood eating behaviors and adolescent eating disorders. *Journal of American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 29, 112-117. <https://doi.org/10.1097/00004583-199001000-00017>
- Main, M., Kaplan, N., & Cassidy, J. (1985). Security in infancy, childhood, and adulthood: A move to the level of representation. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 50(1-2), 66-104. <https://doi.org/10.2307/3333827>
- Mikulincer, M., Shaver, P. R., Sapir-Lavid, Y., & Avihou-Kanza, N. (2009). What's inside the minds of securely and insecurely attached people? The secure-base script and its associations with attachment-style dimensions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 97(4), 615-633. <https://doi.org/10.1037/a0015649>
- Niccolls, A. (2008). 'Right from the Start': Randomized trial comparing an attachment group intervention to supportive home visiting. *Journal Child Psychol Psychiatry*, 49(7), 754-764. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.2008.01888.x>
- Pecoraro, N., Reyes, F., Gomez, F., Bhargava, A., & Dallman, M. F. (2004). Chronic stress promotes palatable feeding, which reduces signs of stress: Feedforward and feedback effects of chronic stress. *Endocrinology*, 145, 3754-3762. <https://doi.org/10.1210/en.2004-0305>
- Pierrehumbert, B., Santelices, M. P., Ibáñez, M., Alberdi, M., Ongari, B., Roskam, I., Stievenart, M., Spencer, R., Rodríguez, A. F., & Borghini, A. (2009). Gender and attachment representations in the preschool years: Comparisons between five countries. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 40(4), 543-566. <https://doi.org/10.1177/0022022109335181>
- Polan, H. J., Leon, A., Kaplan, M. D., Kessler, D. B., Stern, D. N., & Ward, M. J. (1991). Disturbances of affect expression in failure-to-thrive. *Journal of the American Academy of Child Adolescent Psychiatry*, 30, 897-903. <https://doi.org/10.1097/00004583-199111000-00006>
- Pollit, E., Eichler, A. W., & Chan, C. K. (1975). Psychosocial development and behavior of mothers of failure-to-thrive children. *American Journal of Orthopsychiatry*, 45(4), 525-537. <https://doi.org/10.1111/j.1939-0025.1975.tb01183.x>
- Roque, L., Verissimo, M., Fernandes, M., & Rebelo, A. (2013). Emotion regulation and attachment: Relationships with children's secure base, during different situational and social contexts in naturalistic settings. *Infant Behavior and Development*, 36(3), 298-306. <https://doi.org/10.1016/j.infbeh.2013.03.003>
- Sanders, M., Patel, R., LeGrice, B., & Shephard, R. (1993). Children with persistent feeding difficulties: An observational analysis of the feeding interactions of problem and non-problem eaters. *Health Psychol*, 12, 64-73. <https://doi.org/10.1037//0278-6133.12.1.64>
- Santos, A. F., Martins, M. C., Fernandes, C., Bost, K. K., & Verissimo, M. (2021). Relation between attachment and obesity in preschool years: A systematic review of the literature. *Nutrients*, 13, 3572. <https://doi.org/10.3390/nu13103572>
- Sapmaz-Yutsever, S., & Tekinsav-Sütcü, S. (2017). Algılanan ebeveynlik biçimleri ile bozulmuş yeme tutumu arasındaki ilişkide erke dönem uyumsuz şemaların ve duygu düzenleme güçlüğü'nün aracı rolü. *Türk Psikoloji Dergisi*, 32(80), 20-37.
- Shields, A., & Cicchetti, D. (1997). Emotion regulation among school-age children: The development and validation of a new criterion Q-sort scale. *Developmental Psychology*, 33, 906-916. <https://doi.org/10.1037//0012-1649.33.6.906>
- Stein, A., Wooley, H., Cooper, S. D., & Fairburn, C. G. (1994). An observational study of mothers with eating disorders and their infants. *Journal Child Psychol Psychiatry*, 35, 733-748. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.1994.tb01218.x>
- Stein, A., & Barnes, J. (2002). Feeding and sleep disorders. In M. Rutter & E. Taylor (Eds.), *Child and Adolescent Psychiatry* (ss. 754-775). Blackwell Publishing.
- Sümer, N. & Güngör, D. (1999). Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin Türk örneklemleri üzerinde psikometrik değerlendirilmesi ve kültürlerarası bir karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(43), 71-106.
- Szewczyk-Sokolowski, M., Bost, K. K., & Wainwright, A. B. (2005). Attachment, temperament, and preschool children's peer acceptance. *Social Development*, 14(3), 379-397. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2005.00307.x>
- Şahin, G., & Arı, R. (2015). Okul öncesi çocukların duygu düzenleme becerilerinin bağlanma örüntüleri açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(5), 1-12.
- Şahin, S., Seylan-Şahin, E., Öz, N. S., Ülker-Atav, P., & Kıvanç, R. (2019). Pediatrik yeme veya yutma bozukluğu ve beslenme alışkanlığında aile rolünün etkisinin meta-analiz yöntemiyle incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 6(2), 200-214. <https://doi.org/10.21020/hsbfd.529292>
- Tan, S., Yılmaz, A. E., Karabel, M., Kara, S., Aldemir, S., & Karabel, D. (2012). Children with food refusal: An assessment of parental eating attitudes and their styles of coping with stress. *Journal of the Chinese Medical Association*, 75(5), 209-215. <https://doi.org/10.1016/j.jcma.2012.04.002>
- Timimi, S., Douglas, J., & Tsiftopoulos, K. (1997). Selective eaters: A retrospective case note study. *Child: Care, Health and Development*, 23, 265-278. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1365-2214.1997.tb00968.x>
- Troisi, A., Massaroni, P., & Cuzzolaro, M. (2005). Early separation and adult attachment style in women with eating disorders. *British Journal of Clinical Psychology*, 44(1), 89-97. <https://doi.org/10.1348/014466504X20053>

- Tulpar, L. B., Aktan, Z. D., & Yardımcı E. (2020). 4–6 yaş aralığındaki çocukların bağlanma stillerinin ve duygu düzenleme becerilerinin incelenmesi. *Gelişim ve Psikoloji Dergisi*, 1(2), 57-73.
- Turner, H. M., Rose, K. S., & Cooper, M. J. (2005). Parental bonding and eating disorder symptoms in adolescents: The mediating role of core beliefs. *Eating Behaviors*, 6(2), 113-118. <http://dx.doi.org/10.1016/j.eatbeh.2004.08.010>
- Turner, P. J. (1991). Relations between attachment, gender, and behavior with peers in preschool. *Child Development*, 62(6), 1475–1488. <https://doi.org/10.2307/1130820>
- Uluç, S. (2005). Okul öncesi çocuklarda benliğe ilişkin inançlar, kişilerarası şemalar ve bağlanma ilişkilerinin temsilleri arasındaki ilişki: Ebeveynlerin kişilerarası şemalarının ve bağlanma modellerinin etkisi. [Yayımlanmamış doktora tezi] Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ural, O., Güven, G., Sezer, T., Efe-Azkeskin, K., & Yılmaz, E. (2015). Okul öncesi dönemdeki çocukların bağlanma biçimleri ile sosyal yetkinlik ve duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(2), 589-598.
- Yılmaz, G. (2020). Çocuklarda yeme davranışı ve annelerin besleme tutumları. *Eurasian Journal of Family Medicine*, 9(2), 109-116. <https://doi.org/10.33880/ejfm.2020090207>
- Ward, A., Ramsay, R., & Treasure, J. (2000). Attachment research in eating disorders. *British Journal of Medical Psychology*, 73(1), 35–51. <https://doi.org/10.1348/000711200160282>
- Warren, S. L., Bost, K. K., Roisman, G. I., Siltan, R. L., Spielberg, J. M., Engels, A. S., Choi, E., Sutton, B. P., Miller, G. A., & Heller, W. (2010). Effects of adult attachment and emotional distractors on brain mechanisms of cognitive control. *Psychological Science*, 21(12), 1818–1826. <https://doi.org/10.1177/0956797610388809>
- World Health Organization (2022). WHO European Regional Obesity Report. <https://cdn.easo.org/wp-content/uploads/2022/05/01181745/WHOEUROPEANOBSIT YREPORT.pdf>